

ТОШКЕНТ ОКШОМИ

ШАҲАР ИЖТИМОИЙ – СИЁСИЙ ГАЗЕТАСИ

№ 23 (9.826)

2003 ЙИЛ З ФЕВРАЛЬ

Газета 1966 йил

1 июлдан

чиқа бошлаган

ПОЙТАХТНИНГ
бир куни
Янгиликлар, воқеалар

ҚИСИДА
қатарларда

БУГУН Тошкент шаҳар ҳокимлигига Болалар спортини ривожлантириш ҳамгармаси шаҳар ҳудудий бошқармаси Ҳомийлик кенгашининг биринчи йигилиши бўлиб ўтди. Унда кенгашининг асосий вазифалари белгиланиб, ташкилий масалалар ҳам кўриб чиқилиди.

БУГУН Ҳамза туманидаги қўшимча тавлии мажмусасида туман мактабларининг иктидорли ўқувчилари иштирокида Алишер Навоий тавалдудининг 562 йиллигига бағишилаб ўзотирилган кўрик-тандоз «Ғазалхон ёшлигим» деб номланди.

ЭРТАГА «Бунёдкор» ёшлар телеклубида клуб аъзолари «Ўзбекистон ёшларининг Афғонистон ёшларига тухфаси» лойиҳаси бўйича Афғонистоннинг юртимидағи элчинаси ва афғон миллати вакиллари билан учрашув ўтказишиди. Тадбирдан мақсад афғон ёшларига моддий ёрдам кўрсатишдан ташқари уларни руҳан кўллаб-куватлашди.

БУГУН имконияти чекланган кишилар учун интернетга кириш ва тренинг бўйича Дастур Тошкент йўлдош сайтининг очилиш маросими Тошкент шаҳар ногорон аёллар болалар «Маънавият ва маърифат» марказидаги интернет клубида бўлиб ўтди.

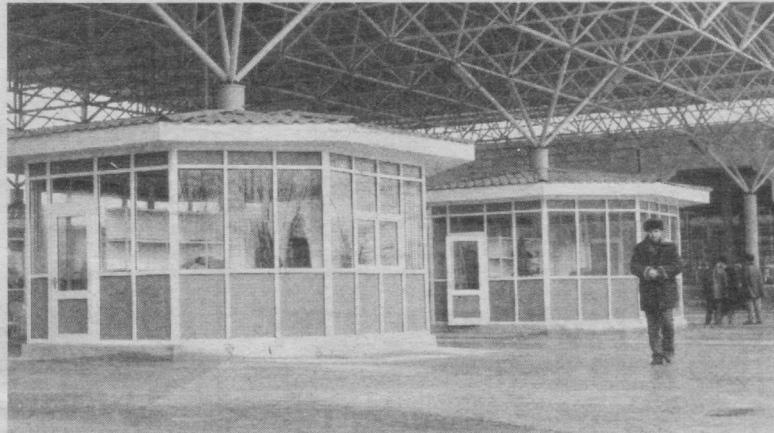
ҲАМЗА туман ҳокимлигига фаоллар, ёшлар, педагоглар иштирокида бўлиб ўтган тадбир гиёвандликка қарши кураш масаласига бағишиланди.

ҲИЗОМИЙ номидаги Тошкент Давлат педагогика университетида олий ўкув юртларининг математика фани ўқитувчилари иштирокида ўтказилган иммий-амалий семинар «Математика фанини ўқитишида замонавий технологияларининг роли» деб номланди.

ИКТИСОДИЙ тадқиқотлар марказида иктисолидётин ривожлантиришда хорижий инвестицияларнинг аҳамиятига бағишиб узоштирилган халқаро анжуманини иктисолидчilar, тадбиркорлар, олимлар иштирок этишиди.

Тошкент шаҳар ҳокимлиги Матбуот хизмати ва ўз мухбириларимиз хабарларидан

Илгари хабар берганимиздек, «Чилонзор буюм бозори» очиқ акциядорлик жамияти (олдинги «Отчопар буюм бозори»)да режалаштирилган қайта қуриш ва таъмиглаш ишларининг якунланиши муносабати билан ўтган шанба куни ўз фаолиятини бошлади.

«ЧИЛОНЗОР БЮЮМ БОЗОРИ» ИШГА ТУШДИ

Шуни айтиш керакки, ўтган йил сентябрь ойida Чилонзор туманидаги «Чилонзор буюм бозори»нинг 31 гектарлик майдонида бошланган қайта қуриш, жихозлаш ҳамда ободонлаштириш ишлари поёнга етказилди. Юкоридаги ишлар ҳамараси ўлароқ бозор ҳудудидага 2.500 та савдо жойлари ташкил қилинди ва амалдаги 20 таси қайта таъмиrlанди, 40 та янги турдаги кичи (дўйончалар) савдо шоҳобчалари курилди. Шунингдек, бозор ҳудудидага 9 та омборхона мавjud бўлиб, улардаги 1392 та саклаш хоналари тадбиркорлар учун яна бир кулайлар ҳисобланади. Булардан ташқари 16 та умумий овқатланиши ва хизмат кўрсатиш корхоналари ҳамда 1500 та авто-

машиналарга мўлжалланган тўхташ жойлари мавжуд.

Тошкент шаҳар лойиҳалаштириш инститuti ти лойиҳасига асосан бозорни қайta қуриш ишларида мұхандислик тармокларини янгилаш, барча санитар-маший хизматларни меъёрлар бўйича ташкил қилиш, савдо жойларини товар маҳсулотларiga қараб тақсимлаш, бозор ҳудудини ободонлаштириш ишлари кўзда тутилган эди. Бозор пурдатчи — «Сифат» акционерлик жамиятининг тажрибали ишчи-хизматчилари юкоридаги ишларни мuddатida ва сифатли адо этди.

(Давоми 2-бетда.)

XXI сафоси
Варча майбаларадан
олдинганинг сўнгига хабарлар

Мамлакатимизда

• Олий Мажлиснинг Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари кўмитасида Ўзбекистон Давлат жисмоний тарбия ҳамда Тошкент Давлат юридик институтлари ўқитувчи таъалаблари иштироқидаги иккичи чакирик. Олий Мажлиснинг IX сессиясида Юртобозимининг Ўзбекистоннинг янги асрдаги тараққиётни мавзуудаги мавзуларини ўрганишга багишланган давра сўхбати бўлиб ўтди.

• Олий Мажлиснинг Иктисолидётни ислоҳ килиш масалалари ва тадбиркорлик кўмитасининг йигилишида эса «Тадбиркорлик фаолияти эркинлигининг кафолатлари тўғрисида»ги Конуннинг Хоразм вилоятида ижро этилиши тўғрисидаги масала мухкама этилди.

• Тошкентда Ташки иктисолидёт алоқалар агентлиги ва «ПОЙТАХТ-ЭКСПОРТ» экспортчи ва сармоядорларга кўмак кўрсатиш маркази ҳамкорлигидаги «Ташки иктисолидёт фаолияти тартиби» солиши ҳамда маҳаллий ишлаб чиқарувчиларга ёрдам бериш» мавзууда семинар бўлиб ўтди. Унда истеъом товарларини сертификатлаш ва марказлаш, божхона қонунчилигига кирилтилган ўзгаришлар каби масалалар хусусида гап борди.

• Жиззахлик шифокорлари Республика эндокринология илмий-тадқиқот институти олимлари томонидан ош тузи таркибидаги йод микдорини аниклайдиган замонавий индикатор совфа килинди.

• Тошкент Давлат техника университетида мутахассисларни тайёрлаш сифатини яхшилашга бағишиланган илмий-амалий анжуман бўлиб ўтди.

Жаҳонда

• Украина пойтахи Киевда ҳар томонлама ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон — Украина қўшма комиссиясининг навбатдағи бешинчи маҳжиси бўлиб ўтди. Ҳукуматларо комиссия иши якунларига кўра байннома имзоланди.

• АҚШда ўтган шанба куни юз берган «Колумбия» космик кемасининг ҳалолати натижасида 7 та астронавт ҳалок бўлди, кеманинг 1200 дан ортиқ парчалари Луизиана штатларининг устига тушди. Америка космик агентлиги (NASA) томонидан белгиландиган эксперт комиссияси ҳалолат сабабларини ўрганмоқда.

• Япониянинг Амори шаҳри 5-Осиё киши ўйинлари бошланди. Унда Осиё китобасининг 38 та мамлакатидан ташриф бўюрган спортчилар галаба учун кураш олиб бормоқдалар. **Кечак** Осиё ўйинларидаги юртимиз спортчилари ўз иштирокарни бошлашди.

• Европа Иттифоқи Шимолий Корея ядро дастури атрофидаги вазиятни мухкама киши максадида Пхенъянга Грэция ташкиларни вазири Георгиос Панандре бошчилигидаги делегацияни юборишни режалаштириди.

• Хитойда 1 февралдан ой тақвими бўйича кора энди Йилининг кириб келингни тунги мушакбозликлар орқали кенг байрам килинди. Ушбу байрам бу ерда бир ой давом этади.

Хукуқ

Ислоҳотларда жамоатчиликнинг ўрни

Илгари хабар берилганидек, Тошкент шаҳар ҳокимлиги, шаҳар «Маҳалла» жамғармаси ва шаҳар «Мавнавият ва маърифат» маркази ҳамкорлигига «Суд-хукуқ илоҳотлари жараёнинда жамоатчиликнинг ўрни мавзуда имлйи-амалий анжуман бўлиб ўтди. Унда шаҳар Адлия бошқармаси, хўжалик суди, фуқаролик судлари раҳбарлари хамда «Мавнавият ва маърифат» марказларининг туман бўлимлари, жамоат ташкилотлари, маҳаллалар оқсоқоллари иштирок этди.

— Қадим-қадимдан ҳалқимиз бағригенлги, одамо-хунлиги, ор-номусли, иймонли-эътиқодлилги, меҳнаткашлiği билан ном қозонган, — деди жумладан анжумандаги сўзга чиққан шаҳар Оқсоқоллар Кенгаши ва «Маҳалла» жамғармаси раиси Рихситилла Акромов. — Кези келганда эса тортичок, ўз ҳақ-хукукини химоя килишга ийманадиган ҳалқ. Лекин мустақил юртимизда амалга оширилаётган буюк илоҳотларни билишни ва унга мунособ хисса кўшишни, қонун-коидаларимизни, хукуқ ва бурчларимиздан хабардор бўлишни даврнинг ўзи тақозо қилмоқда. Қонунни билган одам бурчини ҳам жуда яхши англайди. Демакки, биз ўзимиз орзу килаётган «Кучли давлатдан — кучли жамият сари» тезроқ одимлаймиз.

Шунингдек, тадбирда Тошкент шаҳар Адлия бошқармаси бошлиги Козимжон Комилов «Суд ҳокимиятининг мустақиллиги — қонун устуворлигини таъминлаш кафолатидир», Шаҳар хўжалик суди раиси Фозилжон Отаконов «Хўжалик судлари иқтисодиёт кўзгуси», шаҳар Фуқаролик суди судьяси Акром Усмонов «Фуқаролик жамиятида суд-хукуқ илоҳотлари» мавзуларида сўзга чиқиб амалга оширилаётган илоҳотлар түргисида сўзладилар.

Мухоммад атилган мавзулар бўйича маҳаллалар оқсоқоллари, зиёлилар, хукукшунослар ўз фикр-мулоҳазалари ва тақлифлари билдирилар.

Анжуман сўнгидаги келгусида амалга ошириладиган ишлар юзасидан фикрлашиб олинди.

Шоира МУҲАМЕДОВА

(Давоми. Боши 1-бетда.)

«Чилонзор буюм бозори» акциядорлик жамиятининг З-эмиссиядаги 1 миллиард сўмдан зиёд акциялари савдо-чиқарилган бўлиб, — дейди бозор бошқаруви раиси йўринбосари Шавкат Алимов. — 1,9 миллиард сўмлик куриш-монтаж ишлари амалга оширилди. Ким ошиди савдо-сиорка 1825 та савдо жойлари (улар 2, 2,5 ҳамда 3 метрли)да савдо килиш хукуки сотилган.

Бундан ташкири махаллий ишлаб чиқарувчиларга 200 та савдо ўринлари белуп берилди. Шу ўйнадан бозор худудида хозирча ягона хисобланган оёқ кийимлар ишлаб чиқарувчилар учун савдо жойлари берилди.

— Бу ерга келишимдан максад, — деди 82 ёши ота-хон Сирожиддин Ваҳобов, — эварамга тадбиркорлик фолияти учун оқ фотика беришидир. У кошиб сифатида иш бошлаш, ўз маҳсулотларини шу бозорда сотиш ниятида. Гап шундаки, косиблик менга ота мерос бўлиб, бу касб менга келганда тўхтаб қолганди. Фарзандларим, невараларим турил касб эгалари бўлишган. Иккى авлод ўтиб эварам сулола давомиси бўлганидан бе-адад хурсандман.

Шунингдек, «Ўзенгилсаноат», «Ўзбекипаги», «Ўзбек-чармопбайзан», «Маший хизмат», «Озиқовқатсаноат», «Ўзгўштуссаноат», «Ёрмойтамакисаноат» уюшмалари,

«Ўзмөвасабавотузумсаноат» холдинг, «Файз» холдинг компаниялари, «Ўзбекбирлашув», «Ўзбексавдо» акциядорлик жамиятларининг ва бошқа

соҳаларга оид фирма-дўконлари «Чилонзор буюм бозори»да ўз фаолиятини бошлади. Улар бозорда ўз маҳсулотлари билан иштирок этмоқда-

лар. Маҳсулотлари савдоси учун юқорида айтилган янги курилган ҳамда юртимиздаги махаллий ҳом ашёдан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар учун мўлжалланган стационар-тургун садро дўкончалари ажратилган.

— Епик савдо нуқталари кўйлаб афзаликларга эга, — дейди тадбиркор Шоҳида Ахмаджонова. — Тадбиркорлик, ишбилиармонлик халқимиз учун азалиш одат. Ўзгача киёфа касб этган бозор, менимча нафакат биз — савдо киульчилар, балки харидорлар учун ҳам қатор қулийликлар яратилиши шубҳасиз. Чунки ўзимизда ишлаб чиқарилган сифатли, чидамли, чиройли ҳамда нисбатан арzon нарҳаги маҳсулотларга кенг ўрин берилган. Шу йўл билан юртимизга сифатиз товарлар кириб келиши камаяди, деб хисоблайман.

Мазкур бозорда савдонинг замонавий усуласига ўтилиши, сотовчи ва ҳаридорлар учун куляй шарт-шароитлар яратилганлиги юртодашларимиз учун максадга мувофиқлиги тез орада аён бўлади, деган умиддамиз.

Муҳаббат

ҲАБИБУЛЛАЕВА

СУРАТЛАРДА: «Чилонзор буюм бозори» акциядорлик жамиятига қарашли бозорнинг янгича кўриниши; хусусий тадбиркорлар савдо жараёнинда.

Ҳакимжон Солиҳов
олган суратлар.

«ЧИЛОНЗОР БЮМ БОЗОРИ» ИШГА ТУШДИ

Стандартни бузиш қонун билан жазоланади

деган жумлани буюм сифати талабларини белгиловчи мөъбёри ҳужжатларда учратиш мумкин. Хўш, сифатиз товарлар чиқаргани учун ким ва қандай жазоланади? «Туркистон-пресс» мухбири ушбу савол билан Ўзбекистон стандартлашириш, метрология ва сертификатлаш агентлиги (Ўзстандарт)нинг стандартлашириш ва давлат назоратни мувофиқлаштириш бошларни бошларни мурожаат қилди:

— Ўзбекистонам амал қўйувчи «Стандартлашириш тўғрисида»ги қонунинг асосий максади истеъмолчилар ва давлат манбаётларини маҳсулотлар, иш жарайиини ва хизматларини ахоли саломатлиги, ёхтаи ва атроф-муктixa таҳфислизги масалаларида химоя килишдан иборат. Вазирлар Махкамасининг «Истеъмолчилар хукукини химоялашада жамоатчилик иштирокини кенгайтириш бўйича чора-тадбир тўғрисида»ги карори қабул килинини билан мутахассисларимиз томонидан Истеъмолчилар хукукларини химоялашада жамиятларни федорацияси билан биргаликдаги харакатлар режаси ишлаб чиқиди. Унда маҳсулотлар ва хизматларни сифати, яхши товарлар ва хизматлар танловини ўтказиш, «Ўзбекистонда ишлаб чиқарилган» ёрлиғидан фойдаланни хукукни олиш бўйича жамоат ташкилотлари билан ахборотлар алмашиш кўзда тутилади. Шунингдек, савдо, соглини саклаш, коммунал хизмат, умумий овқатланиш, транспорт, телекоммуникация, интернет, курилиш, бөгча, кабель телевидениеси, уяли алоқа ва бошқа тизимларда маҳсулотнинг беzaарлиги тўғрисида мониторинглар ташкил этилаётган. Синовлар ва сертификациялаш республика марказининг техник басасида истеъмолчилар хукукни химоялаш жамиятларни федерацияси билан ҳамкорликда товарлар ва хизматларни холос синов ва экспертиздан ўтказиш тартиби тўғрисида коидалар

ишлаб чиқиляпти. Истеъмолчилар хукукни химоялаш максадидан қонунчилик мөъбёллари, уларни таъминлаш бўйича мунтазам назоратни йўлга кўйиш кўзда тутиляти, деб маъмур қилди бошларни бошлаби.

Агентликнинг илмий-тадқиқот институти томонидан ишлаб чиқилган ҳужжатда ўзстандарт ва унинг ҳудудий идораларининг жойлардаги истеъмолчилар жамиятларини билан ишни қай йўсина олиб бориши батағсил кўрасатига ўтилади. Ушбу ҳужжатга мувофиқ агентлик ва унинг бўлнималари истеъмолчиларнинг жамоат бирлашмаларини тузишида мусасси сифати катнашади, уларни стандартлашириш, метрология ва сертификациялаш бўйича ахборотлар ва мөъбёри ҳужжатлар билан таъминлашади.

М. Азимов 2002 йилнинг якунларига тўхтабли, 1771 корхонада, жумладан ҳалқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқарувчи 1044 корхонада давлат назоратни ўтказилганлигини маълум қилди. 2350 турдаги буюмларни сифати текширилди. Шуардан 1628 таси ҳалқ истеъмоли товарлари хисобланади. Маҳсулотларнинг 58 фоизи мөъбёри талабларига мос келмаслиги аниқланди. Бундан 198 ҳолатда сифатини маҳсулотни ишлаб чиқариши таъкилдан, 992 ҳолда уни сотиш таъкилданди. Мөъбёри ҳужжатлар талабларига риоя килинмаганинги учун жами 50 миллион 830 минг сўмлик жарима солинди. Бундан 31 миллион 869 минг сўми ҳалқ ис-

тевомъ молларига солинган жарималар хисобланади. Таъкиларга қарамасдан маҳсулотларни сотганлик учун 29 миллион 154 минг сўм жарима солинди. Иккита иш прокуратурага оширилди. 1216 мансабдор шахс махмур жавобгарлиги тортилиб, улардан 9 миллион 201 минг сўм жарима ундирилди. Ўтган 85757 та мувофиқлашириш сертификати берилди. Сертификатлаш бўйича иш якунларига кўра 300 миллион 48 минг сўмниг 32 номдаги маҳсулотлар яроқсиз деб топилиди. Асосан нон-булка, ароқ-шароб, этил спирти, ўсимлик ёғи маҳсулотлари бўйича кўплаб стандарт бузилишлари учради.

— Ишлар назорат идоралари вакилири кирган мувофиқлаширишни кенгаш таъсиллаган режага мувофиқ олиб бориляпти, — деб таъкилди М. Азимов. — Конунбазарлик тўғрисида маълумот тушиши билан биз текширишни ўтказиш учун руҳсат сўраб ушбу кенгашга ўтлайлариз. Бу эса нуксонларни тезор бартарага этила имкон бермайди. Текширув бошлангунча сифатиз товар сотиб бўлиниши ёки кўздан яширилиши мумкин. Шу боис ўзстандарт раҳбарияти ушбу тизимни кайта кўриб чиқишини сўраб. Мувофиқлаширишни кенгашга мурожаат қилди. Зоро, бугунги вазиятда фуқароларни сифатиз маҳсулотдан химоялаш жонунбазарларни ўз вақтида жазолашда ушбу тизим самарали ишлаши лозим.

«Туркистон-пресс»

ИСТЕЪМОЛЧИГА ЕТКАЗИЛГАН ЗАРАР ТҮЛАНДИ

Пойтахтимизнинг Юнусбод туманида яшовчи Нилуфар Йўлдошева 5-стоматология поликлиникасига мурожаат килиб, қишик чиқкан тишларини тўғрилатмади. Шифокор билан келишиб, айтгандан поликлиники кассасига тўлади.

Шундан сўнг Нилуфар поликлиникага беш катнади. Бу орада шифокорининг барча

айтганларини канда қимай бажарди. Лекин кутилган натижадан дарак бўлмади. Бундан хавотирланган Н. Йўлдошева бошқа стоматологлардан маслаҳат сўради-кумбаглиги ва вақтни ҳавога соғурганини тушуниди. У соғурганини шифокор умуман нотўғри йўл тутганлиги аён бўлди. Табиики, миқоз харажатларининг қайтарилиши

шини талаб қилди. Вазиятнинг бундай тус олиши эса шифокорни заррача ҳам ташвишлантимиради. Аксинча, кўлингандан нима келарди, борадиган жойингга бор, кабилида гап қилди.

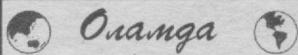
Холбукни, «Истеъмолчиларнинг хукукларини химоя килиш тўғрисида»ги қонунда белгилангандик, сифатиз бажарилган иш ёки кўрасатиган хизмат тифобалини шифокор умумийчиликни таъсиллаган барар учун ижрочи жавобгар бўлади.

Бундай ҳолларда кўччилик

нари борса, дардини кўнишисио яқинларига айтиб, йиглаб-сиқтаб кўя колади. Конунларимиз эса хукуки бузилиш гуфкорларимизни химоя килиши қодир.

Н. Йўлдошева ҳам бузилиш гуфкорини тикиланишида ёрдам сўраб, Ўзбекистон истеъмолчилар хукукларини химоя килиш жамиятлари Федерацияси мурожаат қилди. Федерациянинг арашуви билан истеъмолчиларни таъсиллаган барча зарар тўлиқ копланди.

**Н. АБДУРАЙМОВА,
ЎЗА мухбири.**

*Oshana
нита гап?*

Жаҳон ва маҳаллий ахборот воситалари хабарларидан

◆ Бавария федерал ўлкаси Мюнхен шаҳрида курилиш маҳсулотлари ва «БАУ-2003» технологияларининг ўн бешинчи салкарко кўргазмаси бўлиб ўтди. Ушбу кўргазмада Ўзбекистон делегацияси ҳам иштирок этди. Мазкур тадбир доирасида республикамиз иктисади ва курилиш имкониятларини танишитирар маросими ҳам ўтказилди. У эхлоникамиз ҳамда «Сименс» компанияси ҳомийлиги ташкил этилди.

◆ Япония Мудофаа вазирлиги учувчисиз бошқариладиган разведкачи самолёт яратиш резасини ёълон килди. Самолёт камера ва инфракизил нурлар узатувчи курилма билан жиҳозланади. Унинг афзаллиги шундаки, у 20 километр баландликдан ҳам зарур объектларни бемалол кузата олади. Бундай самолётни ишлаб чиқариш учун 1,9 миллиард иен (15,8 миллион доллар атрофида) керак бўлади.

◆ Колумбия полицияси АҚШнинг қирғонки кўриклиш хизмати билан ҳамкорликда катта миқдордаги гиёванд моддаларни йўқ килишга мувоффак бўлди. Тинч океанинг Колумбия қирғонларидаги Бенавентур ахоли пунктидан 1,3 минг километр узокликда ўтказилган маҳсус операция чоғида, бортида 1,8 тонна кокайн моддаси бўлган кема ушланди.

◆ Россияда инккени жаҳон уруши даврида Германия ва Австрияга мажбуран олиб кетилган ва кулларча ишлатилган одамларга товон пули тўлаш бошланди. Шу максад учун Германия хукумати 4,5 миллион евро ажратди. Хозирги Австрия худудида мажбурии ишлатилганлар учун тўланадиган товон пулини шу мамлакат хукумати ўз бўйнига олди.

◆ Европада яқин орада туризмнинг янги тури — трамвайдаги саҳёт пайдо бўлади. Ҳар холда, ноёб «Regiotrot» лойихасининг ташкилотчилари айнан мана шундай аудиторияни кўзлаб иш бошлагандар. Улар Европанинг уч мамлакати: Германия, Чехия ва Польша ўртасида трамвай катонини йўлга кўшилимоқни.

◆ Франциядаги машҳур Эйфель минаресини ким ҳам билмайди дейсиз? Минора курилганидан бўён унинг модели турили материаллардан ҳар хил катталика ишланган. Испаниялик Хуан Мерчан миноранинг яна бир антика моделини тайёрладди. У ўзининг курилшини учун маҳсус ишланган 3 мингта сиғир тишини танлади. Бундай йирик тишилар колекциясини у кўплаб дўстлари ёрдамида иккӣ ийди.

◆ Окшом ва тун полициячи учун сутканинг энг хавфли пайти хисобланади. Бу ҳақиқатга озгина шубҳа билан қарайдиганлар учун АКШ юстиция вазирлигининг статистика бошқармаси мамлакатда полициячиларни қайси вақтда ўлдиришларига доир маълумотларни тақдим этди. Аниқ бўлишича, қотиллар авжи кечкурун соат 8 дан то эрталабки тўртгача бўлган пайтга тўғри келар экан.

• АЛИШЕР НАВОИЙ ТАВАЛЛУДИННИГ 562 ЙИЛЛИГИГА

«Тарихи Рашидий» сеоридо буёк мутсфоскир зикри

Ўрта асрларда Марказий Осиёдан етишиб чиқкан буюк муаррихлардан бири Мирзо Муҳаммад Хайдар 1500 йили Тошкент шаҳрида туғилди ва тақдир тако-зоси билан ўз умрининг кўп қисмини хорижий ўлкаларда ўтказиб, 1551 йилда Хиндиистоннинг Кашмир вилоятида вафот этди. Захиридин Муҳаммад Бобурнинг онаси Кутлуг Нигорхоним ва Мирзо Хайдарнинг онаси Хуб Нигорхоним опа-сингил бўлишган. Ота-онадан ёш қолган Мирзо Хайдар бир неча йил Ко-опа-сингил бўлишган. Ота-онадан ёш қолган Мирзо Хайдар бир неча йил Ко-опа-сингил бўлишган. Ота-онадан ёш қолган Мирзо Хайдар бир неча йил Ко-опа-сингил бўлишган.

Бобур билан бўлган унтилимас мулодот ва сұхбатларини Мирзо Хайдар кейинчилик ўз китобида ҳаражонга тўлаш сатрларда тасвирлайди. Бобур унга ҳам ота-она ўнрида, ҳам жонкүр ва талабчан устоз бўлганини умр бўйи миннатдор бўлиб эслаб юради. Унинг калбидан Бобур ёқсан илму маърифатга мухаббат ўти Мирзо Хайдарнинг ҳаёти охиригача ўмади. Умрининг кўп қисми саргардонлик, сафарлар ва ҳарбий юришларда ўтганига қарамай, Мирзо Хайдар яхшигина маъмудот олишга ёриши. «Бобурнома»даги Мирзо Хайдарга бағишланган ушбу сатрлар унинг истеъоди даражасини кўрсатади: «Хат ва тасвир, ў ва пайкон ва зеҳир — ҳар нимага илиги гасондур. Табын назми ҳам бордур. Менгага аразодости келиб эрди, иншоси ҳам ёмон эмас».

Унинг шеърни ундан олдин ва ундан кейин, ундан кўпроқ ёки у айтган миқдорда ҳеч ким айтмагандир. Бу фанда у устозидир, ва унинг туркий шеърлари шуҳрати Абдураҳмон Жомийнинг форсий шеърлари шуҳратига тенгdir. Аммо унинг форсий шеърлари ҳам кўп бўлиб, форсийда «Фоний» таҳаллусин олган. У Ҳожа Ҳофиз Шерзининг девонига жавоб айтган ва Ҳожа Ҳусрав Дехлавийнинг «Баҳрул аброр» қасидасига жавоб таркисида ёзган «Туҳфату афкор» қасидасига матлаи бўлган.

Оташин лаъле ки, тоғи

хисравонро зевар аст,

Ахгаре баҳри хаёли хот

пухтан дар сар аст.

(Подшоҳлар тоҳини безовчи ёлқинли лаъл)

Бошидаги ҳом хаёлни пишириш учун чўгидир.

Мир Алишер болалик пайтидан Мирзо Сulton Ҳусайн билан дўстлашган. Мирзо подшоҳ бўлгач, унинг мулозиматига келди ва Мирзо унга беҳад ёзтибор кўрсатди. Мир эса фазулу ҳунар алгига нисбатан шунчалик ёзтибор кўрсатди. Чунончи, ўша замонда ҳалкнинг турли табакаларидан пайдо бўлган фозил ва беназир одамларнинг аксари унинг сайди-харакатлари туғидаги наимонядарли ҳақида нодир маъмудотларни кептиради. Ҳусайн Бойкаро даврида Ҳусравонда маданий ҳаёт мисли кўрилмаган даражада қоқсан бўлгани ҳақида сўзлар экан, турли соҳалардан етишиб чиқсан фозил қисишиларнинг аксариети Амир Алишер Навоийнинг фамхўлиги, тарбияси ва ҳомийлигидан баҳраманд бўлишганини таъкидлаб ўтди. Мамлакатимиз пойтахти ахлига ҳамшахар бўлган улуг ажодидимиз Мирзо Муҳаммад Хайдарнинг «Тарихи Рашидий» асаридағи ҳазрат Алишер Навоий ҳақида маълумотларни кўйида хурматли ўқувчилар ёзтиборига ҳавола этмоқдамиз. Мазкур лавҳа асарнинг Абу

отасини Кичинка баҳши дейишар ва у расмий вазифа эгаси эди. Мир Алишер амилиги замонида тиришқорлик кўргузди. Молу мулки шу даражага етди, унинг мулқарининг ҳар кунги даромади ўн саккиз минг шоҳруҳий эди. Узининг амилирлик анжомларини хизматкор ва ходимлар, зарроҳона, отхона ва бошқа шоҳона иморатлар билан бирга Мирзо Ҳусайннинг ноибаридан бирни, замоннинг ном қозониган сипоҳийи Мир Бобоалига топтириди ва сипоҳийлини тарк этиб, Мирзога бошқа ақобири ва аъёнлар каторида хизмат кўлди. Имкон бўлганинг қадар ўзига мурожаат қилган одамларнинг ар-

Хозирги кунда ўшларимизнинг билим олишлари учун катта имкониятлар яратилган. Айниска уларнинг тил ўрганишлари, чет давлатларнинг нуфузли ўқув даргоҳларида таҳсил олишлари учун «Умид» каби жамғармаларимизнинг фаолияти максадга мувофиқидir.

• ТАЪЛИМ

Хозирги кунда ўшларимизнинг билим олишлари учун катта имкониятлар яратилган. Айниска уларнинг тил ўрганишлари, чет давлатларнинг нуфузли ўқув даргоҳларида таҳсил олишлари учун «Умид» каби жамғармаларимизнинг фаолияти максадга мувофиқидir.

Талабалик — олтин давр

Талабаларнинг билимли, етук кадрлар бўлиб етишинида ўқитувчиларнинг ҳам хисматларини ҳам ўзига хосидир. Кафедраси мудири Дорорес Абидова бошчилигидаги жонкур ўқитувчиларининг имкониятнинг тинмай изланишлари натижасида талабаларда чет тилларни ўрганишга бўлган киришиз кундан кунга ортоқда.

Кафедрамиз томонидан турли тадбирлар, учрашув ва танловлар ушотирилиб борилади. Айниска, инглиз тили ўқитувчиларининг инглиз тилида бемалол сўзлай олишларини кўриб куонив кетаман. Демакки, бизнинг меҳнатимиз бекор кетмаган. Шунинг ўзи бизга катта куч багишлайди.

Масалан, яқинда «Ривожланган мамлакатларнинг

идкаримова, Ҳ. Сайдињёзова каби фанномзодлари, 30 дан ортиқ малакали ўқитувчилар фаолияти юритишиади. Ёш ўқитувчиларнинг малакаларини ошириш мақсадиди бир катор изланишлар олиб борилмоқда. Масалан, ёш ўқитувчиларимиздан Муҳаммад Хамидова, Насиба Муродова-лар Англия ва Германияда ўз малакаларини оширишидек катта имкониятни кўлга киритидилар.

Кафедрамиз томонидан турли тадбирлар, учрашув ва танловлар ушотирилиб борилади. Айниска, инглиз тили ўқитувчиларининг инглиз тилида бемалол сўзлай олишларини кўриб куонив кетаман. Демакки, бизнинг меҳнатимиз бекор кетмаган. Шунинг ўзи бизга катта куч багишлайди.

Зироат АХМЕДОВА,

инглиз тили ўқитувчиси.

Ўзбекистон билан иктисадий алоказларни турғисидан мавзусида конференция ушотирилиб, унда талабалар бирбирларидан билан инглиз тилида фикр алмашиладилар.

Институтимизнинг 50 дан зиёд талаба-шўшилари билан ўрганишларида таҳсил олишларни ўтказилган танловларда голидеб топилиши ва дунёнинг нуфузли ўқув юртларида таҳсил олишларни бир ўқитувчиларининг калбиминиз фахр тулдириди. Талабаларимизнинг инглиз тилида бемалол сўзлай олишларини кўриб куонив кетаман. Демакки, бизнинг меҳнатимиз бекор кетмаган. Шунинг ўзи бизга катта куч багишлайди.

Зироат АХМЕДОВА,

инглиз тили ўқитувчиси.

• АНЖУМАНЛАР

Ижодий ҳисботлар тингланди

Яқинда Абдулла Кодирий номидаги Тошкент давлат маданият институтида анъанавий конференция бўлиб ўтди. Анжумандада 8 та бўлимни олиб борди ва унда 110 дан ортида маъзуза тингланди.

Маъзуларларда ўзбекистон мустақиллик даврида маданият ва санъатнинг ривожи ушбу жараёнда давлат ва жамоатини ўнри ва роли хисусида сўз борди.

Шунингдек, маданият ва санъат соҳаларининг бозор муносабатлари шароитидаги ўнри, маданият ва миллий истиқлоллик гоёсигининг ўзгурунгалиги масалалари ўрганилди ва муҳоками килиди.

Инглишида институт профессор ўқитувчиларининг бир йил давомида яратган бадиий асарлари, мусиқа асарларининг ижодий ҳисботлари тингланди.

Анжумандада институтнинг олимлари, ўқитувчилари ва магистрлари иштирок этди.

(Ўз мухбиризим)

Ўз асарлари билан аллақачон минглаб китобхонларнинг севимли адабига айланган Ўтирип Ҳошимовнинг роман ва қиссаларини, ҳикоя ва ҳажвияларини, жонкуярлик билан ёзилган публицистик асарларни ҳаяжон билан ўқигансиз. Сахна асарларини, телефильмларини томоша қилгансиз. Бир вақтлар адаб бундай деб ёзган эди: «Шундай асарлар ёсангки, уни ўқиган китобхон ҳамма нарсани унутса, асар қаҳрамонлари ҳаётин билан яшаса. Китобни ўқиб бўлган куни ақалли бир кечада ухломай тўлғониб чиқса. Вақти келиб ўша китобни яна қўлига олганида қайтадан ҳаяжонга тушса... Орзум шу...» Ўтирип аканнинг асарларини ўқиган ҳар бир китобхон унинг бу орзуси аллақачонлар ушалганигини юрақдан ҳис этади. Куйида эътиборингизга ёзувчининг «Ўзбеклар» деб номланган ҳикоясини ҳавола этаётимиз.

Маҳаллада қайси кампирни ўидан тополмасангиз, тўппа-тўғри Отинойнинг ховлиси паст кўчанинг этагида. Уйи ҳам бошқаларнидан ажраби туради. Иккита деразали пастак ўй. Бошқаларнинг дебразаси олдида голос бўлса, Отинойнинида иккита туп тур. Бошқаларнинг томи тунука бўлса, Отинойнинг томи шифер. Ҳамманинг томида телевизор антеннаси бор, Отинойнинида ўйк. Аммо унинг ўйи ҳамиша ҳамманидан гавжум бўлади. Доимо очиқ турдиган пастак дарвозадан киришиниз билан ёнг аввал димонингизга гул этиб раҳён иси урилади. Кейин бир маҳалла хотининг гангургунгуру сухбатини, болаларнинг қий-чувини ёзитасиз. Машина сифмайдиган (унга машинанинг нимаям кераги бор) тор ўйлақдан ўтиб, кутидекина шинам ҳовлига кирасиз. Ария тортиб экилган раҳонлар белга уради. Ош раҳон, сада раҳон, оқ раҳон, кора раҳон. Ховли этагида, эски бостирма олдида бир туп ўрик бор. Довчча тукканидан бошлаб туршак бўлгунча маҳалланинг кора-кура болалари шоҳдан-шоҳга тармашади. Отинои ўрикни кизғанганидан эмас, болаларга ачинганидан чирқиллади: «Хой, уйнингга буғдор тўлгар тақалар, туш, иккilib кетасан!» «Такалар» парво қўлмайди. Биладики, Отинойнинг туту ҳам, ўриги ҳам уларники! Умуман, бу ховли ҳамманини. Эрта кўкламда սумалак шу ерда бўлади. Исмалоқ сомса, ялпиз сомса Отинойнинг бостириласидаги тандирда ёшилади. Кейин тут пишади. Кетидан ўрик. Маҳалладаги хотинони борми, чалларми, бешик тўйи борми, куда чақирики — ҳаммасининг маслаҳати шу ерда пишади. Қанонан ёниллади, канча гурӯх дамланади. Кудаларга «тўққиз-тўққиз» да нималар тортиш керак...

Тўғри, у отинликдан кўра кўпроқ ходимлил қилган. Аммо уни ходим хона эмас, Отинои дейишади. Қолаверса, ҳозир дастурхончиликни ташлаган. Уч йил бўлди. Кек сайбай, кучи етмай қолди. Лекин ҳалиям Отинои дейишади. Ёзда ўрик тагидаги эски сўри, қишида «чийлампа» сувок қилинган пастак шифти, тоқаларига баркашлар, чегаланган қадимий «гардим» лаганлар териб кўйилган ўй ҳамиша гавжум бўлади.

Хозир ёз. Думбул бўлган ўрик шоҳида оватдагидек қўшини болалар кир майкасининг қўйнинга ўрик тўлдиряпти. Биттасини оғизга ташлайди, биттасини қўйнинга солади. (Ҳар эҳтимолга қарши.) Отинои пастак шифти уйида оғзи очилган эски сандик олдида чўккалаб ўтирибди. Ўйни курдюри хиди тутиб кетган. Ўтадаги хонтахта атрофиди Иной гарангнинг хотини Баҳри хола, заводда ишлайдиган «гирой» Аҳмаднинг онаси Муаттар хола, «Келинпошша» ўтиришибди.

Менга-чи, Отинои? Мозор босиб келган «Полча» совундан менга бермайизми?

— Сиз совунни нима киласиз, Келинпошша, ўзингиз ойдайсиз. Ундан кўра бориб чой дамлаб келинг. — Келинпошша — Отинойнинг

— Мана бу — кафанлик, — деди у бежирим қилиб ўралган докани кўрсатиб.

Муаттар хола доканинг бир учини чимчилаб кўрди.

— Яхши, мисқоли дока экан.

Искандарим атайлаб Москвадан обхелган. — Отинои керипид қаддини ростлайди. — Мана буни йиртишга берасила. — У тагин бир түгнин очади. — Аммо-лекин рўмолардан сал кўнглим тўлмай турди. Ҳаммаси бир хил бўлгани яхши. Мана, ўтизаси кўк, йигирматаси мошранг. Майли, Искандаримга айтаман, обкелиб беради.

— Кўйинг овсин мошша, ҳали кўп юрасиз, — деди Баҳри хола мин-

девор-дармиён кўшниси. Ўртадан тўйнук очиб кўйишган. Эри проводник. Маҳалладаги ёш-яланлар уни Келинойи деб чакиришади. Отинои учун «Келинпошша». Яхши жувон, бечора. Саккизта боласи бор. Энг кичкинаси энди йўлга кирди. «Келинпошша» шу кўклам тагин бошқоронги бўлди: довчага. Ҳовч-ҳовч довчча еб эси кетди бояқини. Келинпошша «дик» этиб ўрнидан туради. Отинои кетидан тайинлаб қолади:

— Искандарим обкеган чойдан дамланг, болам. Дутор чалиб турганидан.

«Келинпошша» бир зумда чой дамлаб келади.

фирмаб. У минғирламасдан гапиролмайди. Димоги шунақа бечоранинг Айниқса «п»ни айтотмайди, «М» дейди. Сал фийбатироқ-ку, аммо яхши хотин, кўнгли бўш. Кўшнининг мушуги тусгаям, «жони оғригандир», деб йиглайди. У рўмолининг учини мижхасига босиб ҳўрсанди. — Караб туринг, ҳали кўша-кўша невара-лар кўрасиз, тўйлар қиласиз, овсин мошша! — У «пошша» деганда овси «мошша» бўлиб чиқади.

— Айтганингиз келсин, — Отинои маънос жилмайди. «Улимларнинг тартиб билан яна сандиқа жойлади. — Худо Искандаримгамга кўчкордеп ўйиллар берса ажабмас. Кечаям келиб кетди, болам бояқиши. — Отинои сандиқни кайтадан титклилади. — Мана, — деди иккি лўлпи ятироқ коғозли совунни олиб. Полча деган жойдан мозор босиб келган. Искандарим обкелиб.

У совуннинг биттасини Баҳри холага, биттасини Муаттар холага беради.

— Вой, мунчамя яхши! — Муаттар хола «польский» совунни хузур қилиб хиддайди. Баҳри хола ҳам хиддайлантади. Муаттар холадан дашном ёзитади.

— Ис билмайсиз-ку, хиддаб нима-нинг фарқига бордингиз...

— Ўглимни duo қилинглар, — деди Отинои астойдил ялиниб. — Ўзидан кўпайсин, денглар, яхши фарзандлар берсин, денглар.

Боядан бери индамадай ўтирган «Келинпошша» жилмайди.

— Менга-чи, Отинои? Мозор босиб келган «Полча» совундан менга бермайизми?

— Сиз совунни нима киласиз, Келинпошша, ўзингиз ойдайсиз. Ундан кўра бориб чой дамлаб келинг.

— Келинпошша — Отинойнинг

ни кафти орасига олиб бир зум кўзларини ярим юмгана стол киррасига тикилиб ўтириди. «Ҳар куни бир галва!»

Эшик гийиллаб очилди. Искандар Ваҳобович остонода турган дўмбок котибага «ҳа, тагин нима гап!» дегандек зардали қаради.

— Шахар телефонида сўрашапти, — деди котиба хуркиброк.

— Ким?

Котиба куюқ бўялган киприклини пирпиратди.

— Танишман, дейди.

«Падарига лаънат танишларни, нотанишларни! Қайси бирининг иши тушса, дарров «таниш» бўлиб қолади». У олчаранг телефон гўшагини шахт билан кўтарди.

— Ҳа!

Шу заҳотиёқ шангиллаган овоз кулогини тешиб юборай деди.

— Искандармисан?

— «Қанака саводсиз бу! Бакиради, сансирайди!»

— Ким ўзи бу? — деди Искандар Ваҳобович қони қайнаб.

Жавоб ўрнига яна савол эштилди:

— Искандармисан?

— Ҳа. Ўзингиз кимсиз?

Гўшак яна шангиллади:

— Холматман! Кўшнинг...

Искандар Ваҳобович беихтиёр кўшнинларни бир-бир эслаб кўрди, Холмат деган кўшниси ўйк. Жинн бўлганини бу одамлар!

— Киладиган ишнинг бўлмаса, телефонни жойига кўйинг!

Шундай деб энди гўшакни улоктирмоқчи эди, бояги овоз яна шангиллади.

— Отиноимнинг ахволи оғир!

Искандар Ваҳобович эсанкираб қолди. Ахир Отинои... ўзининг онаси-ку!

Бўлди-бўлди! Холмат ака уларнинг девор-дармиён кўшниси Проводник!

— Нима бўлди?! — деди бирдан юрагига ғулгула тушиб. — Ойимга нима бўлди?

— Ахволи оғир.

— Шошманг, ҳозир «скорий» чакираман.

— «Скорий»ни нима қиласан? — Холмат ака тагин бақириди. — Ўзинг кел, тезроқ!

Телефон узилиби, «тут-тут-тут» деган қиска товуш ёзитила бошлади. Искандар Ваҳобовичнинг ичида бир нима узилиб кетгандек бўлди. Наҳотки наси...

У югуриб қабулхонага чиқди. Машинан чиқиллатаётган котибага бўюриди:

— Диля! Тезроқ машина чакиринг! Подъездга!

...Ок «Волга» гавжум кўчалардан шиддат билан учеб борар, Искандар Ваҳобович орқа ўриндида ичида бир нима узилиб кетгандек бўлди. Наҳотки наси...

Машина чорраҳаларда ҳадеб тўхтар, у ҳайлига келган даҳшатли ўйни ҳайдашга, «тоблари қочган-дир-да», деб ўзини юлатишга уринар, аммо ўша заҳоти бояги шафкатисиз саволни хаёлан қайтаради. «Наҳотки!»

Машина чорраҳаларда ҳадеб тўхтар, у ҳайлига келган даҳшатли ўйни ҳайдашга, «тоблари қочган-дир-да», деб ўзини юлатишга уринар, аммо ўша заҳоти бояги шафкатисиз саволни яна вужудини тешиб ўтар эди. «Наҳотки!»

Машина чойхўлар чак-чаклашиб ўтирган гузар олдидан ўтайдиганида у бир қадар таскин топгандек бўлди. «Ҳайрият, тинчлик экан». У билади. Худо кўрсатмасин, бирон кор-хол бўлса, чойхонада одам колариди? Аммо машина паст кўчага кириши билан юраги музлаб кетди. Ана ўша шифер томли пастак ўй, ана иккি туп тут, ранги унишиб кетган тахта дарвоза. Дарвоза олдида беш-олти эркак тудашибиши. Аллакандай аёл тут тагини супуряти.

Оз-оз ўғаний домо бўлур...

• Саккис хислат олижаноб одамларда топилади: афв, тавозе, шафқат, қўли очиқлик, очик юзли бўлиш, ҳаё, номус ва муруват.

**Хар кишининг бор
эса яхши сўзи,
Ортирар обрўсин
албатта ўзи.**

• Кишилардаги тўқиз иллатдан ҳамма нафрат қилади: жоҳиллик, ялқовлик, ҳасад, такаббурлик, хиёнат, тамагирлик, фазаб, ифвогарлик ва мунофилик.

**Ким тами қиласа,
ўзин хор айлагай,
Хорликдан ўзни
бемор айлагай.**

• Ўн хислатни кўлдан бермаслик лозим: тўғрилик, инсоф, мулойимлик, олим ва фозиллар билан сухбат, қаријяларга ҳурмат, кичикларга шафқат, қонаатли бўлиш, вафодорлик, иффат ва адолат.

**Кариларнинг хизматига
богла бел,
Кўрсанг ўзингдан
кичикини раҳм қил.**

• Афлотундан сўрадилар:
— Кандай одамни кучли, қандай одамни кучсиз, деб йита оламиш?

Афлотун жавоб берди:

— Аччиқланган чоғида ўзини тува билган одам — кучли, айтмаслиги керак бўлган сўзни айтишдан тилини тия олмаган одам кучсиз саналади.

• Бир одам:

— Мен буюк бир шахар ахлидандирман, деб мақтанди.

Арасту айтди:

— Бунинг аҳамияти йўк, аммо сен буюк шахар одами бўлишга лойиқмисан ёки йўқми, ана шу аҳамиятга монидир.

• Арастудан сўрадилар:

— Одам билан қандай мумонала килишимиз керак?

Арасту шундай маслаҳат берди:

— Одамларнинг ўзингизга қандай мумонала қилишларни истасангиз, уларга шундай мумонала қилингиз.

• Арастудан сўрадилар:

— Нега кўп одам йигитлик чоғида ҳавасга, кайф-сафога мойил бўлади?

У шундай жавоб айлади:

— Йигит иккى кувватдан бирининг — ақли ёки нағсилинг таъсири остида бўлади. Агар ақли голиб бўлиб, йигит унинг таъсири остида бўлса, нажот топади. Нағса эргашган йигит фалокат ва ҳалокатга учрайди.

СУРАТЛАРДА: Тошкент шахар Мехнат ва ахолини ижтимоий муҳофаза килиш бошқармасига қарашли ишсизларни касбга тайёрлаш, кайта ўқитиш ва малакасини ошириш марказининг ўқув хоналари энг замонавий компьютерлар, бичиш-тиши машиналари хамда дастгоҳлар билан хизоҳланган ёшларга катор кулагилар яратмокда.

Сергей Любич
олган суратлар.

Ҳаммаси машина тўқнашувидан бошланди. Акам «тирикликиларсон» деб арzon-гаров олиб берган шалоги чиқсан «Москвични» «Нексия»га уриб олишим осойишта хайтимни остин-устун килиб юборди.

— Качон одам бўласан ҳой овсар, тупла-тузук юриб турган машинани нима кидинг?

Пули кўйган одам қалампирни аччи чайнаиди-да. Акам ўзганинг янги «Нексия»сини ҷанака тузатиб беришим билан иши йўк, Нукул «Москвич»и ҳақида қайғуради.

Келинйим иккى гапнинг бирда «эссиғина шунча пул» дея акамининг ярасига туз сепади. Хайрят онам бор экан, жонимга оро кирди.

— Одамдан азиз бўлмай ўйин машина... «Уканнинг фалокати ариб ўзи соғ-омон колганига шукр қиссанги болам.

— Шукр қила-қила шу жойга етдик-ку она, яна нима қиласа. Битта жигар бўлса шунчалик бўлади-да. Ўзиз бечора укам одам бўлсин деб адо бўлдиларку, — оловга керосин сепади келингим.

— «Бидилламай сен тек тур», жеркиб берди акам хотинини. Кейин узоқ жим колди. Ўзлаб бир қарорга келди шекилли, — деди, — энди бўлди, бошқа тирикликил қил. Сен тенгилар тиҳорат қилиб даста-даста пул топишшити. Кўнингда гулдек хунаринг бор. Бинойдек ошпазсан. Бир ўтргом ошхонасини иҳара-га бераман, деятидув. Ўша билан гаплашсан. Жойи яши, гавжум. Енингга ҷаҳон пазандо йигитлардан уч-турттараси олиб тер тушиб ишласанг ёмон бўлмайди.

— Бозинши қотириб нима қиласиз? Бу лалайган укангиз уни хам эпгай олмай сизни яна чуб тушидари.

Келинйимнинг ўзи гапнинг жонимдан ўтиб кетди. «Туккан-туккан билан топишар, ётга бало ёпишар», деганинги шу бўлса керакда. Акам хотинига ёвқараш қилди. Эрининг астойдил жаҳон чик-чанини сезди шекилин келинйим:

— Яна ўзингиз биласиз, асади, — дега гапни калта қилди.

Акам бир сўёли, чўрткесар. Ўз айтганини қилди. Шундай килиб

кетганини шунда билибман-а. Улар рўйхатидан учирма, кунда-шунда енгил-елли келиб кетувчилар, хат-хужжат билан келадигандар тўрт қишилик ошхонани тўрт кунда ҳам текцириб улгуршишади. Хайрятки, акамнинг таниш-билишлари кўп. Уларни ўтрага солиб аранг кўшкүллаб хайрлашиб кузатамиш назоратчиларни. Улар ҳам дастлаб «Ҳали янгисизлар, оёқка турб олганларнинг кейин сизлар билан гаплашмаз», деб нонимизни тут килиб туришган бўлса, кейинчалик наҳангта айланишид-кўйшиди.

Ҳаммаси ҳам майли-я, охиргиси ўтиб тушди. Коқ тушлик вактави сувлатидан кўркуллик басанг кийинган, қалин папка кўлкитаган уч-турт қиши кириб келди ошхонамизга. Ҳизматчиларнинг кулоги дин. Ҳамма ўюргилаган. Мехмонлар индамай турдан жой олишиди. Атрофа ўғри мушукдек олазардаг қараб уларнинг столини қайта-қайта артиб тозалабтган ходимамизга бир нарсалар дебишиди. Мен козон бошида ўзимни билмаслик олиб уларнинг ҳар бир хатти-ҳарҳатини кузатиб турибман. Ходимамиз кулогириб келиб кулогимга шипшиди.

— Сизни сўрашяпти...

Хотиржам тарзда одоб билан оддиларига бориб салом бердим:

— Келинглар меҳмонлар, хизмат?

— Йигит, шеф сизмисиз?

— Мениман.

— Бу нима майнавозчилик. Устингиздаги халатингизни қаранг кирлигини.

— Кечак кийган эдим.

— Хар кун ўянгисини кийш керак. Анови стоддагилар нега арак ибич ўтиришибди? Сизларда рухсат борми, спиртиллиникка?

— Йўқ, сотмаймиз. Энди улар ўзлари олиб келишгандирда.

Кўрмай қолибман. Ҳозир бориб айтаман.

— Керак эмас, ўтиринг.

Бўш стогла ономатигина ўтиридим.

Мен нега тадбиркорликдан воз кечдим?

Ҳажвий фельетон

хәётимнинг жўшиқин даври — тадбиркорлик фаолиятим бошланди. «Бир товуқка ҳам дон керак, ҳам сув». Савлат тўкиб турган курку бинони керакли жиҳозлар билан тўлдиришнинг ўзи бўлмайди. Ташкили масалада ҳам ақам аскотди. Келинйим ишнинг боришидан азмойни олиб у-бу баҳонасида уч-турт марта келиб кетди.

— Эртадан иш бошлайвер. Колган-күтган камчиликларни кўлинг пул ялагандан кейин, аста-секин тўғрилаб олаверасан. Дастилаб уч-турт ҳил тоа таёвларасанг бўлади. Вакт ўтиб одамига қараб тувларини кўпайтираверасан.

Акамнинг айтганини қилдик. Кабобчимиз Ҳасанжон, сомасиз Ҳусанжон, ошлас Алижон енг шималарига ишга киришдик. Мен таъминотчилик ва умумий раҳбарликни кўлга олдим.

Бир ойлар чамаси ёмон ишламадик. Мўлжалдаги тушумга эришиб турдик. Ишнинг боришидан курсанд ақам таомлар сонини яна биттага оширишга — чўзма ламон тайёрлашга маслаҳат берди. Ламончини кидириб ҳам юрмадик. Акам ўзи бир ногрӯй йигитни олиб келиб таништириди. Мансуржон сафимизни тўлдирди.

— Қалай, — деди акам олдимда уюлиб турган бир кунлик тушум пулни кўздан кечира туриб, — бошланниши чаки эмас-а?

— Ёмон эмас, — дедайм шу тобда қадаридан қозон бошида пайдо бўлиб қолган-күтган сомса, кабобларни сўраб-суршири-май сумкасига ураётган келинйимга тикилиб.

— Шу кетища кўрасан, бир йилда итнингнинг туваги олтинданд бўйиди.

— Калай, — деди акам олдимда уюлиб турган бир кунлик тушум пулни кўздан кечира туриб, — бошланниши чаки эмас-а?

— Ёмон эмас, — дедайм шу тобда қадаридан қозон бошида пайдо бўлиб қолган-күтган сомса, кабобларни сўраб-суршири-май сумкасига ураётган келинйимга тикилиб.

— Шу кетища кўрасан, бир йилда итнингнинг туваги олтинданд бўйиди.

— Қалай, — деди акам олдимда уюлиб турган бир кунлик тушум пулни кўздан кечира туриб, — бошланниши чаки эмас-а?

— Ёмон эмас, — дедайм шу тобда қадаридан қозон бошида пайдо бўлиб қолган-күтган сомса, кабобларни сўраб-суршири-май сумкасига ураётган келинйимга тикилиб.

— Шу кетища кўрасан, бир йилда итнингнинг туваги олтинданд бўйиди.

— Қалай, — деди акам олдимда уюлиб турган бир кунлик тушум пулни кўздан кечира туриб, — бошланниши чаки эмас-а?

— Ёмон эмас, — дедайм шу тобда қадаридан қозон бошида пайдо бўлиб қолган-күтган сомса, кабобларни сўраб-суршири-май сумкасига ураётган келинйимга тикилиб.

— Шу кетища кўрасан, бир йилда итнингнинг туваги олтинданд бўйиди.

— Қалай, — деди акам олдимда уюлиб турган бир кунлик тушум пулни кўздан кечира туриб, — бошланниши чаки эмас-а?

— Ёмон эмас, — дедайм шу тобда қадаридан қозон бошида пайдо бўлиб қолган-күтган сомса, кабобларни сўраб-суршири-май сумкасига ураётган келинйимга тикилиб.

— Шу кетища кўрасан, бир йилда итнингнинг туваги олтинданд бўйиди.

— Қалай, — деди акам олдимда уюлиб турган бир кунлик тушум пулни кўздан кечира туриб, — бошланниши чаки эмас-а?

— Ёмон эмас, — дедайм шу тобда қадаридан қозон бошида пайдо бўлиб қолган-күтган сомса, кабобларни сўраб-суршири-май сумкасига ураётган келинйимга тикилиб.

— Шу кетища кўрасан, бир йилда итнингнинг туваги олтинданд бўйиди.

— Қалай, — деди акам олдимда уюлиб турган бир кунлик тушум пулни кўздан кечира туриб, — бошланниши чаки эмас-а?

— Ёмон эмас, — дедайм шу тобда қадаридан қозон бошида пайдо бўлиб қолган-күтган сомса, кабобларни сўраб-суршири-май сумкасига ураётган келинйимга тикилиб.

— Биз... Жойданмиз.

Ҳаёл паришионлик курсин, Фалон жойданмиз деганларини аник эшитмай кольдим. Ийманини қайта сўрашга ботинолмадим.

— Ҳуллас яқин кунларда ошхонангиз бузилади. Бу ердан катта ийл ўтадиган бўйди.

Бу гапни эшитиб нафасиним ичимга тушиб кетди.

— Ўтиринглар, чой-чой кипаллик, — дейман нуқул гўё шундай килсанам саларни фикри ўзгариб қоладигандек. Мехмонлар кўп ялинигидиб ўтиришибди.

Мехмондорчилик қизиди. Шу орада ҳар эхтимолга қарши деб ходимдан дўнгана гириллатиб иккى шиша «ок бўя»дан олдириб келдим. Биттасини аста-секин чойнакса солиб ҳодима орқали уларнинг олдингидан жўнатдим. Зум ўтмай улар яна битта шунакасидан деган маънода иккиси. Чойнакса яна бориб келди. Охрида улар мезузуларига чакириши. Бояги «Нега рухсат этилмаган жойда арак ичиразис», деб дагдага қилган киши кулогимга шипшиди.

— Яна бир шиша кептиришнинг иложи йўкми?

— Бор, — дедим жон холатда дадилланни.

— Аммо ука, мада йигит эканисиз, — деди улардан бирини алқиб.

— Баракалла, шунака ҳизмат қилсангиз кам бўлмайиз.

Охрида меҳмонлар билан кўл сикиб ҳайрлашидик. Ҳатто биттаси «Ота ўғи» деб мени багрига босиб изодимдан чўпиллатиб ўтиб кўйди. Еған оғиз улади шекилини, ҳархалай улар кетароғи чогидаги оғизимизни бузилишини бўзудишиди.

Ўша куни кечга бориб ҳисоб-китоб қўлсан кўн бўй тик оқда турдиганимиз ҳатто кундакли ҳарҳатимизни ҳам қоплашибди.

Бир бугун ўшхона бир очилди, бир ёпилди. Ойимнинг ўн беши коронгу бўлса, ўн беши ёргу: деган насиҳатларига амал бўзардик. Шеффин гапнига бўлса кун келмади, акам айтандек «Итиминг туваги олтин бўлмади». Шу алоҳза тадбиркорликдан воз кечдим.

— Йўқ, — деди Ҳасанжон билан Ҳусанжон, — биз бунақада ишлай олмаймиз. Бола-чакининг оғизини тикиб бўлмайди. Эртадан бошика иш кидирамиз.

Акам ҳам, даромаддан буромадимиз кўплигини эшитиб иши-мизга бутунлай араплашмай кўйди. Келинйимнинг оғизи узилди.

Ҳар кун келадиган оладам ҳафтада бир келадигандар бўйди.

Хуллас ошхона бир очилди, бир ёпилди. Ойимнинг ўн беши коронгу бўлса, ўн беши ёргу: деган насиҳатларига амал бўзардик. Шеффин гапнига бўлса кун келмади, акам айтандек «Итиминг туваги олтин бўлмади». Шу алоҳза тадбиркорликдан воз кечдим.

Тадбиркор Ҳайдаржоннинг айтганинг оқса кўчириучи

Махмуд КОМИЛЖОНОВ

Спорф

Республика

босқичида қатнашади

Келалагимиз ворислари — ёшлиғимиз жисмонан бакувват, жасур қилип тарбиялашда жисмоний тарбия ва спортивнинг ёртасида ўрта махсус сабж-хунар таълими тизими ўкувчилари ўртасида ташкиллаштирилган «Баркамол авлод» спорт йўинларининг енгиз атлетика мусобакаларининг. Тошкент вилоят босқичи Тошкент туманидаги кишлов хужалиги касб-хунар коллежида ўтказилди. Унда вилоятнинг барча туманларидан ташриф буюрган жамоалор галиблик учун ўзаро кураш олиб боришиди. Муросасиз ва кескин ўтган беллашувларда ракибларидан устун келган жамоа «Баркамол авлод» йўинларининг республика босқичида катнашши хукуқини кўлга киритди. Шунингдек, голиб ва совирондорлар мусаддиларнинг эсдалик согвалари билан тақдирланишиди.

Болалар спорти
ривожланмоқда

Ўтган йили мамлакатимиз Президенти Фармонига кўра юртимизда болалар спортини ривожлантириш жамгармаси тузиленган эди. Айни халқинга дилидаги ушбу Фармонинг ҳаётта жорий этилиши юзасидан ишлар бошланни кетди. Шуниси кувоналики, мамлакатимиз вилоятларидан, ҳатто чекка қишлоқларда ҳам жисмоний тарбия ва спорт ривожига катта эътибор берила бошланди. Хусусан Фарғона вилояти, Бувайда туманида фолияти олиб бораётган спорт мактабида спортнинг 7 тури бўйича ўкувчиларга таълим берилмоқда. Шуниси қуончилики, спорт майдончасига эга бўлган мазкур ўкув масканида ўшларга 18 нафар малакали ўқитувчи жисмоний тарбия сирларини ўргатмоқда.

Яна зафар қучди

Шахмат ватани бўлмиш Ҳиндистон вакили, мохир гроссмейстер Вишванатан Анандга яна омад қулиб бўди. У Вејк-ан-Зееда уюштирилган халқаро турнирда барча ракибларидан маҳоратлироқ эканлигини исбот қилиб биринчи ўринни згаллади. Шуниси қизиқи, турнирнинг иккинчи поғонасин забт этган таъники шахматид Юдит Полгар эса Ананддан ярим очко ортда қолди. Эслатиб ўтамиш, ҳиндистонлик гроссмейстер ўзбек турнирда 13 партияни маѓлубийтсиз ўтказиб 8,5 очко тўплаша мугаффақ бўлган.

Акбар Йўлдошев

Юнусобод туман ҳокимиятия томонидан 2002 йил 23 октябрда Убайдуллаев Xусан Рахматуллаевин номига берилган №1019485 рақамли гувоҳнома йўқолганини сабабли

БЕКОР КИЛИНИДИ

Собир Рахимов туман ҳокимиятия томонидан Максудов Тўлқин Эркинбекови чономига 2002 йил 28 юнида берилган экспорт-импорт операцияларини амалга ошириш ва чакана савдо қилиш хукуқини берувчи №0521302 рақамли гувоҳнома йўқолганини сабабли

БЕКОР КИЛИНИДИ

«Тошкентхаройловчitrans» давлат ўюшмаси раҳбарияти «Йўловчи-транссервис» хуқуқи хисобидаги ягона марказ директори Шуҳрат Санджарови Мухамедхоновга пада-ри бузуркови

Санджар МУХАМЕДХАНОВнинг вафот эттанилиги муносабати билан чукур таъзия изкор килади

НИМА? КАЧОН? ҚАЕРДА?

3 ФЕВРАЛДАН 9 ФЕВРАЛГАЧА

3 февральда:

◆ Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрида Н.Кобул асари «На маляман, на фаришта» спектакли соат 18.00 да бошланади.

◆ Аббор Хидоятов номидаги Ўзбек Давлат драма театрида Э.Рахимов асари «Яратган ёмондан асрасин» спектакли соат 14.30 да намойиш этилади.

4 февральда:

◆ Ўзбек Миллий академик драма театрида Т.Юнусов асари «Кор одам воқеаси» спектакли соат 18.00 да бошланади.

◆ Алишер Навоий номидаги Давлат Академик катта театрида Ж.Пуччинининг «Баттерфляй хоним» операси соат 17.00 да намойиш этилади.

5 февральда:

◆ Ўзбекистон ёшлар театрида «Крашум-тарапар» спектакли соат 13.00 да бошланади.

◆ Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрида Т.Минулин асари «Дилафрўза тўрт ошик» спектакли соат 18.00 да бошланади.

6 февральда:

◆ Ўзбек Миллий академик драма театрида Усмон Азим асари «Кундузиси кечалар» спектакли соат 18.00 да бошланади.

7 февральда:

◆ Ўзбек Миллий академик драма театрида С.Имомов асари «Эрганининг орзуси» спектакли соат 18.00 да намойиш этилади.

8 февральда:

◆ Алишер Навоий номидаги Давлат Академик катта театрида Алишер Навоий таваллуд топган кунга багишиланган адабий-бадий композиция соат 12.00 да бошланади.

◆ Республика кўфиричоқ театрида «Сэмбо» спектакли соат 11.00, 13.00 да намойиш этилади.

◆ Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрида Х.Муҳаммад асари «Кўёвлар конкурсси» спектакли соат 17.00 да бошланади.

◆ Йўлдош Охунбобов номидаги республика ёш томошабинлар театрида Гофманнинг «Сехрланган шахзода» спектакли соат 11.00 да намойиш килинади.

7 февральда:

◆ Алишер Навоий номидаги Давлат Академик катта театрида «Тўмарис» балети соат 18.00 да бошланади.

◆ Республика кўфиричоқ театрида «Золушка» спектакли соат 11.00, 12.00 да намойиш этилади.

8 февральда:

◆ Ўзбекистон ёшлар театрида «Умар Хайям кў浊улари» спектакли соат 16.00 да бошланади.

◆ Ўзбек Миллий академик драма театрида С.Имомов асари «Эрганининг орзуси» спектакли соат 18.00 да намойиш этилади.

9 февральда:

◆ Алишер Навоий номидаги Давлат Академик катта театрида Алишер Навоий таваллуд топган кунга багишиланган адабий-бадий композиция соат 12.00 да бошланади.

◆ Республика кўфиричоқ театрида «Сэмбо» спектакли соат 11.00, 13.00 да намойиш этилади.

◆ Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрида Х.Муҳаммад асари «Кўёвлар конкурсси» спектакли соат 17.00 да бошланади.

• ҲИҚМАТ — БИР ҲОВУЧ ОЛТИН

- Сўзингни билиб сўзласанг, Тилингнинг дури тўклилмас.
- Қиличнинг захри кетса ҳам сўзнинг захри кетмас.
- Уйда роҳати йўқининг Кўчада фарогати йўқ.
- Қексаларни этсанг азизу иззат, Сени ҳам кексайтаг этишар хурмат.
- Одабни беодобдан ўрган.
- Жон адабсиз танида ларзондир, Минг жон бераби, адаб олсанг арzonдир.
- Қонаот корин тўйдирар, Беканоат ўзин ўлдирад.
- Кимки, кўп сўзлайди бешармаш ҳаёб, Тополмас иззату обрў эларо.
- Бўйлас нима оламда адабдин яхши, адабдин яхши, адабдин яхши. Йўқтирир кўрамен барча сифатлар оракни Яхши сифат одамда адабдин яхши.
- Раҳмат олган омондир, Лъянат олган ёмондир.
- Токатлига тоғлар эгар бошини, Токатсизнинг итлар яр ошини.

КУРАШ ОСИЁ ЎЙИНЛАРИГА КИРИТИЛДИ

Осиё Олимпиа кенгашининг Қувайтда ўтган XXII Баш Асамблеясида ўзбек кураши Осиё ўйинлари дастурга расман киритилди. Шундай қилиб, 2003 йил 24 январи тарихимизда унтутилмас саналардан бирга айланди. Давлат жисмоний тарбия ва спорт кўмитасидаги ўтказилган матбуот анжумани айлан шу воқеяга багишишади.

— Эндилика Осиёнинг барча мамлакатларида кураши спортнинг расмий турнири сифатида тан олинида, — деди Республика Давлат жисмоний тарбия ва спорт кўмитасининг раиси Комилжон Юсупов. — Бундай бўйн Осиё ўйинларида кураш бўйича ҳам медаллар учун беллашувлар ўтказилади. Демакки, Осиёдаги ҳар бир давлат кураши ривожлантиридан мағнадат бўлади. Шуниси дикат-сазоворки, кураш 1998 йилда халқаро майдонга чиқкан бўлса, ал гурт тўйл ичада Олимпиа кўмитаси томонидан тан олинида.

Ўтган йилинг интиҳаб ойида Жанубий Кореяни Пусан шахрида ўтган Осиё ўйинлари пайтида Осиё Олимпиа кенгаши президенти Шайх Ахмаднинг кўялаб-куватлашади билан курашнинг расмий такдимот маорисими ўтказилганди. У курашнинг Осиё Олимпиа Кенгашини томонидан расмтан тан олинишида муҳим аҳамият касб этиди.

— Хорижий ўлкаларда ўзбек кураш бўйича ўтказилган мусобақаларда иштирок этиганимда шунга амин бўлдимки, — деди Ўзбекистон ёшлар шоираи Абдулла Орипов, — унинг киска муддатда ўзгаплар калбига кириш бориши, курашимиздаги миллий руҳ, бағриенглилар ҳамоллиларидар. Шу фазилатлар сабабли ҳам ўзбек курашига нисбатан барча халқларда кизиқиши ўйонди. Хорижий ота-оналарга курашимизнинг одамга мутлақо жароҳат етказмаслиги ёқиб колди. Шу туфайли ҳам улар фарзандларини спортивнинг айлан шу тури билан шугуфланишларини исташмоқда.

«Туркестон-пресс»

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

КОРХОНА, ТАШИЛОТ, МУАССАСА ВА ФУҚАРОЛАР ДИҚКАТИГА!

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги хузуридан ижро этиши, судлар фоилиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш Департamenti Тошкент шаҳар худудий бўлими: жиҳот, фуқоролик ва хўжалик судларининг кураорларига асоссан суд ижочилари томонидан кўйидаги рўйхатда олинган автомототранспорт воситаларининг ким ошиди савдо ўтказилиши жадид ўзлонган.

Енгил автотранспорт воситалари

1. «Нексия» автомобили 1999 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рагами 10 АР 669, бошланғич нархи 4.000.000 сўм, техник соз

2. «Газ-2401» автомобили, 1994 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рагами 10 АІ 523, бошланғич нархи 280.000 сўм (техник носоз)

3. «Газ-2410» автомобили, 1990 йилда ишлаб чиқарилган давлат рагами АФ 590, бошланғич нархи 600.000 сўм (техник носоз)

4. «ВАЗ-2101» автомобили, 1979 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рагами Э 75-48 ТН, бошланғич нархи 100.000 сўм (техник носоз)

5. «ВАЗ-2103» автомобили, 1981 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рагами 10 У 17-81 ТН, бошланғич нархи 100.000 сўм (техник носоз)

6. «Газ-31029» автомобили, 1996 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рагами 10/

A 37-41, бошланғич нархи 2.800.000 сўм (техник носоз)

Трактор воситалари

1. МТЗ-80, 1987 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рагами ФВ 32-09, бошланғич нархи 1.200.000 сўм

2. МТЗ-80, 1989 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рагами ЕД 11-47, бошланғич нархи 1.150.000 сўм

3. МТЗ ММ 1990 йилда ишлаб чиқарилган, давлат рагами ЕР 54-00, бошланғич нархи 1.200.000 сўм, техник носоз

Кимошибди савдоюси (аукциони) 2003 йил 3, 5 февраль кунларни соат 10.00 да сударорларни ижро этиши, судлар фоилиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш Департamenti Тошкент шаҳар худудий бўлими биносизда ўтказилади.

Манзизлар Тошкент шаҳри, Усмон Юсупов кўчаси, 3-үй, 2-кват.

Малъумот учун телефонлар: 144-54-08, 144-08-01, 41-16-37

Баландирилган, давлат рагами 10/

— 2 — 2 босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 2 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 3 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 4 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 5 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 6 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 7 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 8 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 9 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 10 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 11 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 12 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 13 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 14 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 15 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 16 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 17 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 18 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 19 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 20 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 21 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 22 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 23 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 24 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 25 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 26 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 27 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 28 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 29 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 30 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 31 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 32 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 33 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 34 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 35 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 36 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 37 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 38 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 39 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 40 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 41 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 42 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 43 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 44 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 45 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 46 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 47 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 48 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 49 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 50 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 51 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 52 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 53 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 54 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 55 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 56 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 57 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 58 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 59 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 60 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 61 — босма табоб, оғефт усулини бославади.

Хажмили 62 — босма табоб, оғефт усулини бославади.